

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felajánlások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnap kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 32. szám.

Péntek, február 8.

Szociális munka.

— február 8.

A parlamentben megkezdődtek a dol-
gos hétköznapiak. Még pedig nagy munká-
val: szociális törvényalkotással.

Tegnap cikkünkben már foglalkoz-
tunk a kormány első szociális munkájával,
a munkások baleset biztosításáról és beteg-
segélyezéséről szóló törvényjavaslattal, most
azonban, hogy tegnap már a Ház elé ke-
rült a javaslat, az ügy fontosságánál fogva,
ismételtén rá kell térnünk erre.

A kérdés lényege nem szorul ismer-
tetésre. A munkásbiztosítás az ellen a ve-
szedelem ellen irányul, amely a munkás
háztartását a munkaerő ideiglenes, vagy
állandó kiapadása esetén fenyegeti. A
munkaerő és nem a munka elfogyása
esetén, mert a munkásbiztosítás mai kiter-
jedésében csak azokra az esetekre szól,
melyekben a munkás fizikailag nem képes
dolgozni s nem azokra, amikor nem talál
munkát. Adott tárgyánál fogva tehát a
munkásbiztosítás azok javára szolgál, akik-
nek egyetlen jövedelmi források a munka
s akikre ennél fogva mindannyiszor az in-
ség tájra rá a torkát, valahányszor ez
a forrás bedugul. Ily esetekben annyira
fenforog a biztosítás szüksége, hogy a
szükség a kényszerrel is indokolja ott, ahol
az önként való akarat hiányzik.

Ennek az elvnek az alapján szervezte
a német törvényhozás a munkásbiztosítást
vagy huszonöt évvel ezelőtt és a német
munkásbiztosító pénztáraknak ezelőtt három
évvel hetedfél millió tagjuk volt s budget-
jük 170 millió márka bevételt és kiadást
mutatott fel ez egy esztendőben. Ezek a
számok mindennél többet mondanak a mi

parlamentünknek, ha végre komolyan akar
ezzel a kérdéssel foglalkozni.

Kísérletek a kilencvenes évek elejétől
fogva több ízben történtek már a törvény-
hozásban — de mindidáig meg is marad-
tak kísérleteknek. Most azonban már égető
szükség a kérdés gyökeres megoldása.

Akik nem hajlandók ennek a kérdé-
snek akkora fontosságot tulajdonítani, a
mekkorával tényleg bír, gondoljanak arra
az elvértelenedésre, amelyet a kivándorlás
okoz a nemzetnek s vegyék fontolóra,
hogy a kivándorlás motívumai közt nem
utolsó az, hogy ebben az országban álli-
tanak ugyan tétre madáretetőket, de a
hibáján kívül munkaképtelen munkás fa-
miliáistól ében veszhet. Az államnak arra
már volt pénze és ideje, hogy a zsnaimi
ugorkasavanyítási viszonyok tanulmányo-
zására miniszteri biztosokat küldjön ki,
gondoljunk tehát komolyan a munkás
hányt-vetett sorsának a biztosításra.

A mostani törvényjavaslat minden-
esetre az erre irányuló komoly igyekezetet
jelenti s ezért mindenkinek csak meleg
rokonszenvvel lehet kísérni a parlament
munkásságát, amely most ilyen fontos
szociális kérdés megoldását s szomorú
szociális viszonyaink javítását célozza.

Vajha csupa ilyen dolgos hétköznapi
volnának a magyar politikanak: könnyen
nélkülözönk akkor az ünnepeket, mert ezek
a napok csupa ünneppnapok.

Az osztrák választások. Bécsi jelentések azt
adják hírül, hogy az osztrák képviselőházi vá-
lasztásokat bír szerint február közepén fogják ki-
írni. A választások május első felében lesznek.
A szükséges előkészítő munkálatok miatt a vá-
lasztásokat nem lehet előbbre toltatni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden na-
d reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva
van; hölgyek részére minden kedden és pénteken
délitől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órá-
tól 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek ré-
szére minden nap déliben gőzfürdő. A kád-
fürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egye-
sület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden
nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünneppnapon
délután 2 órától este 10 óráig.

Február 11. Közig. bizottsági ülés.
Február 12. Megyei áll. vál. ülés.
Február 12. Központi választmány ülése.
Február 14. Megyei közgyűlés.
Február 16. Vadászok közgyűlése.
Február 17. A tisztviselő-egyesület közgyűlése a város háza
nagytermében.

— **Uj főrend.** Mint a hivatalos lap legutóbbi
száma közli, a király Herteleny Ferenc volt
főispánt élethosszúlag a magyar főrendiház tag-
jává kinevezte.

— **A vidéki rendőrkapitányok kongresszusa.**
A vidéki rendőrkapitányok február tizenötö-
dikén és tizenkilencedikén Budapesten, Pestmegye
székházában országos gyűlést tartanak, amelyen
Nagybecskerekéről Reitter Oszkár rendőrkapi-
tány vesz részt. A vidéki rendőrség újjászervezése
és a rendőrtisztviselők országos egyesületének
megalapítása lesz az országos kongresszus fő-
tárgya.

— **Kitüntetett munkás.** A temesvári keres-
kedelmi és iparkamara arról értesítette lovag
Weisz Izidor nagybecskereki kamsrai tagot,
hogy a kereskedelmi miniszter Dékány János
nagybecskereki szabómester segédjét, Reitter
Miklóst, sok évi buzgó szolgálatának elismerésül
diszoklevélben és 100 korona jutalomban része-
sítette. A kitüntetett munkásnak vasárnap délelőtt
11 órakor fogják a jutalmát a város háza nagy-
termében ünnepélyesen átadni.

— **A karlócai kongresszus.** A görög keleti
szerb egyházi kongresszus tegnapi ülésén — a

A „TORONTÁL” tárcája.

Esetek.

IV.

Magát nagy költségekbe vert honatyá

Mulatságos dolgok egész komolyan veendő
óyan emberekkel is történhetnek, kik mindenben
amit tesznek, a legmesszebbre menő kötelesség-
tudással, lélek és más tisztasággal tündökölnék.

Az ilyen emberek kimagasló tehetség nélkül
is jobban megállják helyüket, embertársaiknak, a
köznek inkább válnak hasznára, mintsem azok,
kik nagyra szóló lelki képességekkel, de hideg és
érzékletlenül maradó szívvel, mindenkor marko-
lászni kész tenyérrrel nyulnak az előtük föltáru-
lalkalmak által nyújtott előnyök felé.

Régem elhunyt barátom az előbbeni, jó fajta
emberek közé tartozott.

Az elmúlt század hetvenes éveiben rövid
néhány évig lakója voltam hazánk egyik legértel-
mesebb vidéki nagyobb városának, Pozsonynak.

Oly szerencsés voltam, hogy ezen város
legmagyarabb, de egyben legintelligensebb osz-
tálya szives jó indulatával, azoknak igen nagy
része meleg barátságával tüntetett ki.

Akkoriban az állandóan beteg törvényszéki
előcsőkt egy módfelett tisztességes, kiváló jó-
indulatu bíró társa, egy sziamagyar érzésű, java-
korabeli aglegény bécsi helyettesítette.

Puritán jellemű, szívóosságánál fogva

kiűnő bíró, nagymértékű ilemtudásából kifolyólag
annak dacára, hogy a formázások és szószorinü-
ségeknek típusos öre volt, jó elnök is lehetett,
olyan, ki a kellő kiméletességet sohasem mel-
lőzte, amilyen tulajdonsággal némelyik elnök
nem ékeskedik.

Szoratta a jőbaráti társaságon a tréfákat,
anekdotázást, de mindig komoly autoritativ fönn-
tartással és a pathos soha fölre nem téve.

De ki is látott komoly és őriékes embert,
kinek ne lettek volna a tréfakodást kibívó furcsa-
ságai. Ilyen két furcsasága volt jó Hosztinszky
János bátyámnak és barátomnak, az egyik a
pathos és a másika, az ő jó módját félretervő,
majdnem eltágadó, túlságos takarékosága.

Nálunk még az időkort és a leghelyesebb
mértéket tartó takarékoság is nem talál kellő méltá-
tásra és kevés kiállítás van arra, hogy egyhamar a kö-
vítésre méltó nemzeti erény polcára emeltessek.
No de azért Hosztinszky János, ezen nem nagyra
becsült takarékosága mellett is föltétlen köztiisz-
teletben állott.

Ha jól emlékszem, 1875-ben újból beállott,
vagy kiűtött az általános, — ne tessék megjedni,
nem titkos szavazási jog — hanem képviselő
választás és Pozsony város második választó
kerületében a választók nagy többsége Hosztinszky
Jánost tüzte ki jelöltjének. Ellenjelöltje Simonyi
Iván volt. Ez utóbbi mint akkori tulajdonosa és
főszerkesztője a „Westungarischer Grenzboten“-nak,
maga mellett sokat írt, Hosztinszky meg maga
mellett sokat beszélt, amit különbözőben minden al-

kalommal, ha gyűlés, ha közebéd vagy közvacsora
volt, bőségesen szeretett megtenni. Hogy a beszé-
den tui még valamelyes alkotmányos költségeket
megkockáztatott volna János barátom, nem hiszem,
de minék is tette volna, az etetés-itatásról, fuvar-
költségekről oly intelligens városban, mint Pozsony
szó sem volt, illetve szüksége nem merült föl.

Nagy többséggel és lelkesültséggel megtör-
tént megválasztatását valamiképen mégis meg-
akarta halálni. Evégből összes mindeddig elmon-
dott beszédeit és tőszjait egy vasok kötetben
kiadta, ezen könyvből eredő jövedelmet jótékony
célra rendelte, természetesen a könyvnyomtatás és ki-
adás költségeit magára vállalván.

Vagy három héttel a könyvnek megjelenése
után, véletlenül a Stampfel Károly könyvkiadó
cég üzlete előtt elhaladván, oda bementem és
megkérdeztem, hogy Hosztinszky könyvéből sok
példány kelt-e már el?

A rövid válasz ez volt, eddig egyetlen egy
példányt adott el, azt is a szerző maga vette meg.

Ezen, engemet semmiképen sem megörven-
deztető felvilágosítás után folytattam utamat a
Toldy-kör felé, mely alatt véletlenül találkoztam
Hosztinszky János barátommal. Rövid beszélgetés
után azon kérdést intézte hozzám „Megvetted-e
már az én könyvemet?” Hogyne, volt rövid, de
azon biztos föltevésre alapított válaszom, hogy
hiszen a kérdező meg nem hazudtolhat, mert azt
csak nem vallhatta be, hogy az eddig elkelt
egyetlen példányt a szerző maga vásárolta meg.

Menczer Lipót.

Első Nagybecskereki Biograph-vállalat.

CLUB-KÁVÉHÁZ

Gimnázium- és Kinizsi-utca sarkán.

Ma és mindennap látható a Cimb-kávéház saját felszerelésű BIOPHGRAPHJA (mozgófénykép-vállalat)
uj műsorral és a legérdekesebb, nagy vonzerejű ujdonságokat és látványosságokat
mutatja be. Számos bohózatos ujdonság, humorisztikus és színezett látványosságok.
A többek között minden hétfőn és pénteken látható a Budapesten felvett káprázatos
fényű **RÁKÓCZI-ÜNNEPÉLY**. Ezen hódoló felvonulás oly pazar kiállítású és meg-
kapó, hogy ezen kép egymagában is megérdemli a legnagyobb megelégedést.

Kezdetre naponta este 9 órakor.

Belépő-díj 10 fillér.

Vasár- és ünneppnap egy külön előadás 6 órai kezdettel.

119—307

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Reber Ferenc, kávé.

mint Karlócaról jelentik — amelyben ismét csakis a radikálisok vettek részt, Radivojevics dr. indítványára elhatározták, hogy az ülésezést bizonytalan időre elhalasztják. Ezt a határozatot azzal okolják meg, hogy a költségvetési bizottság még nem készült el munkálataival.

— **Temesvár a harmadik egyetemért.** Temesvárról jelentik: Az Arany János-Társaság emlékiratot intézett az országgyűlés képviselőházához és a magyar kormányhoz, a Temesvárot állítandó egyetem tárgyában. A hetvennyolc nyomtatott oldalra terjedő emlékirat díszes kiállításban most hagyta el a sajtót és bizonyítja, hogy Temesvárt kulturális jelentősége, műveltségének folyamatban levő magyarosodása, közel hatvanezernyi lakossága, történeti tradíciói s központi fekvése, higiénikus viszonyainak fokozatosan javuló kedvezményei, egészséges éghajlat, világos tiszta lakásai, terjedelmes szép sétahelyei, a múzeumok, könyvtárak, műtárak és a műveltségügyi s társasági nyújtotta nagyszámu nevelési eszközök mindenképpen alkalmasnak teszik arra, hogy egyetemi város legyen. Az emlékirat rámutat arra, hogy Temesvár az ország nagyvárosai közt a legpolgárabb s a nemzetiségek támadásaival szemben legkevésbé megvédelmezett véghelyünk. Itt fűződnék tehát a harmadik egyetemhez a legsürgősebb nemzeti követelmények kielégítése. Az emlékirat szerint nincs több olyan vidéki város egy sem, melynek központisége annyira tudna érvényesülni, mint Temesvár. Hazánk egész délkeleti vidéke a Köröstől a Dunáig és Tiszáig Temesvár felé gravitál. Temesvár központi fekvése, dikasztériális, ipari, közgazdasági és kereskedelmi jelentősége, valamint központiségének óriási geográfiai köre valósággal predestinálják Temesvárt, hogy a harmadik egyetem székhelye legyen. Végül kifejti az emlékirat, hogy Temesvárot csakis négy fakultásra berendezett teljes tudományegyetem felelne meg a tudomány céljainak és a Délvidék állami érdekeinek.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybecskereki közgazdasági bank tekintetes igazgatósága egyike tünk céljaira 50 koronát adományozott, mely nemes adományért köszönetet mond Winter Katalin, az i. r. ügyelet elnöknője.

A közgazdasági bank részvénytársaság 30 koronát adományozott a városi menház részére, amiért a polgármester hálás köszönetet mond.

— **Felülfizetések.** A magyarországi vasúti munkások országos szövetségének helyi csoportja által f. hó 2-án rendezett jux-estélyen felülfizetések: Várady Imre dr. 8 kor. 40 fill. Vas- és fém-munkások szakegylete 4 kor. 20 fill., Szórádi N. 2 kor. 80 fill., Kovács János, Kugler Sándor, Kocsis Mihály 2-2 kor., Germain Péter 1 kor. 80 fill., Várnay N. 1 kor. 20 fill., id. Machalek János, Klier Pal 1-1 kor., Tóth István, Machalek András 60-60 fill., Oszusky András, Herzog Mór, Stocker Ferenc, Antonin Lázár 40-40 fill., Sextus, Kiss N. 20-20 fill. Mely felülfizetésekért köszönetét nyilvánítja az egylet elnöksége.

— **Iparos inasok esti oktatása.** Az iparosok a legutóbbi időben célszerűségi szempontból állást foglaltak amellett, hogy iparos tanonciskolai órák nyáron 6-8-ig, télen pedig 5-7-ig állapítsanak meg, amint az régebben is volt. E végből ma az ipartestület egy küldöttsége járt dr. Perisics Zoltán polgármesternél és arra kérte a polgármestert, hogy a városi tanács, mint elsőfokú iparhatóság állapítsa meg ilyen értelemben az esti oktatás idejét, a mostani állandó 5-7-ig való oktatási idő helyett. A polgármester válaszában biztosította az iparosokat, hogy érdekeiket a legközelebbi tanácsülés alkalmával tekintetbe fogja venni.

— **Adomány.** Dr. Klein Mór főrabbi, a Ferenc József-rend lovagja, 4 koronát adományozott az „Iskolagyermekbarát”-egyletnek, mely nemeselektű adományért hálás köszönetet mond az egylet vezetőségére.

— **Leugrottak a robogó vonatról.** Mint Nagykikindáról írják, Markov Milán és Kraszits Dusan ottani lakosok a minap főszerűen a 709. sz. személyvonatra. Jegyet nem váltottak, mert abban bizakodtak, hogy a kalauz figyelme eikerüli őket s ők ingyen utazhatnak. A kalauz azonban menet közben rájuk nyitott s kérte a jegyeket. Az ingyen utasok úgy tettek, mintha keresgelnék a jegyeiket s mivel a kalauz nem várhatott annyi ideig náluk, tovább ment a jegyeket lukasztani azzal, hogy majd visszajön hozzájuk. A jámbor utasok most már megjedtek s nem várták be a kalauzt, hanem a robogó vonatról leugrottak. Szerencsére jó nagy hó terült el a vonat mentén s így puhára estek, anélkül, hogy valami bajuk lett volna. Az ingyen, de rosszul sikerült utazás mindazonáltal többet fog kerülni nekik, mintha fizettek volna, mert vizsgálatot indítottak ellenük.

— **Az anyós miatt.** Armion György karánsebesi lakos már régóta haragos viszonyban élt Gáspár Józseffel, amiért ez az ő anyósával szerelmi viszonyt folytatott. Mult év szeptember 18-án éjjel Armion elment Gáspár háza elé és

döngetni kezdte az ajtót, sőt amidőn Gáspár azt vonakodott kinyitni, erővel kifeszítette az ajtót és a holtra ijedt haragosát alaposan elverte. A karánsebesi kir. törvényszék magánlakásértés miatt két havi fogházra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte. A temesvári kir. tábla azonban a vádlottat felmentette.

— **Ha a cseléd beteg.** A belügyminiszter egy előforduló eset alkalmából kimondotta, hogy a gazda akkor is tartozik a cseléd gyógyításának költségeit megfizetni, ha a betegsége ugyan régebből származott, de újból a szolgálati időnek legalább is 15-ik napja után jelentkezik.

— **Tűz.** Pancsován a napokban Reichl János kádármeister műhelyében veszedelmes tűz ütött ki, mely gondatlan vigyázatlanságból keletkezett. A tűz már óriási mérvet kezdett ölteni s a téli idő dacára is könnyen az egész környékre végzetessé válhatott volna, ha a tűzoltóság idejekorán meg nem jelenik s nagy erőfeszítéssel a tűz továbbterjedését meg nem gátolja. A vizsgálatot megindították.

Irodalom.

* **A temesvári Arany János-társaság** tegnapelőtt délután 5 órakor Szentkláray Jenő dr. elnöklété alatt zárt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a tagválasztó ülést február hó 16-án délután 5 órakor tartják meg. Az évi nagygyűlést március hó 3-ra tűzték ki. Ezt megelőzőleg február 23-án tisztújító-gyűlés lesz. Május 11-én a társaság Dayka Balázs, a Vígsház tagjának rendezése mellett a színházban művész-estélyt ad, melyen javarészt Dóczy József, az ünnepeit dalköltő termékei kerülnek előadásra.

* **Délmagyarország.** Ezzel a címmel immár második évfolyamába lépett az a változatos, díszes havi folyóirat, melyet a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület ad ki eszméinek terjesztése, a közművelődési mozgalmaknak és a nemzeti törekvéseknek széleskörű kifejezése érdekében. A képekkel illusztrált, finom papíron nyomtatott folyóirat havonként jelenik meg Szegeden. Előfizetési ára 6 korona az egész évre. Az egyesület évente jelentékeny áldozatot hoz a lap fentartása érdekében, mert célja az, hogy tagjait és az ország minden vidékén élő nagy közönségét kifejtett működése felől tájékoztassa. Az előfizetési pénzek a folyóirat kiadóhivatalába: Szeged, Dugonics-tér 12. sz. alá küldendők.

* **Zenekedvelők figyelmébe.** Hazánk egyetlen zeneműveket tartalmazó folyóiratát, a közkezdült „Zenélő Magyarországot”, mely a most megindult 14-ik évfolyamával megnagyobbított, rendes hangjegy alakban jelenik meg, minden zenebarátnak előfizetésre ajánlunk. Minden zenei válfajt felölelő gazdag tartalommal, minden megjelenő számmal, kedves meglepetést szerez előfizetőinek a „Zenélő Magyarországot”. A most megjelent február 1-sei (328-ik) füzet tartalmazza: I. Bihary Zoltánnak 2 kedvelt magyar dalát, 1. „Szomorú a bojtárgyerek”, 2. „Édes anyám lánya vagyok”. II. Hetényi (Heidelberg) Albertnek, „Csárdajelenet” című gyönyörű 4 kezes magyar dal átíratát. III. Powell W. C. a világhírű „Gondolás dal” szerzőjének „Troubadour” című bájos intermezzóját, zongorára. Egy negyedévesben 6 hasonló gazdag tartalmu füzet, 10 illetve 60 oldal zenével, 3 korona előfizetésért. Előfizetni a „Zenélő Magyarországot” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest, VIII. József körút 22., honnan kimerítő árjegyzék kívánatra bármintve küldetik.

ESKÜDTSZÉK.

A feleséggyilkos.

Az ítélet.

Divékly Kristóf bűnpörében az esküdtszék tegnap este 8 órakor hozta meg ítéletét. A folytatolagos tárgyalást tegnap délután 4 órakor nyitotta meg Makk József elnök s felolvasta az esküdtekhez intézendő és a törvényszék által véglegesen megállapított kérdéseket. A kérdések a gyilkosság, a szándékos emberölés, az erős felindulás, a halált okozó súlyos testi sértés és az öntudatlanság megállapítására vonatkoztak.

A vádbeszéd.

A kérdések felolvasása után dr. Boross Dezső kir. ügyész elmondotta vádbeszédjét. Az a meggyőződése, hogy ebben az ügyben nem a szavak, hanem a tények fognak dönteni. Gyakran halljuk, — ugymond — különösen esküdtszéki tárgyalások alkalmával, hogy a törvény rendelkezései nagyon szigorúak, ridegek és ellentmondanak az emberszeretet törvényeinek. Merem állítani, hogy ez a felfogás a legtöbb esetben téves. Nem a törvényekben, hanem az emberben, a kötelességeiről és az erkölcsi hivatásáról megfélekedezett emberben van a hiba, amely sokszor a vadállatnál is vérengzőbbé teszi. Elrettentő példa erre a vádlottak padján ülő Divékly Kristóf is, aki most a drámai hős szere-

pében tetszeleg magának. Ugy véli, hogy ez az ember csak a pillanatnyi fellobbanás hatása alatt esküdtöt hűséget nejjének ugyanazon pap előtt, aki előtt 2-3 év mulva már azt a kijelentést tette, hogy az asszonyt meg fogja ölni. A két napos tárgyalás alatt egy könyve, egy kegyelmes szava sem volt elhalt felesége iránt, hanem nagy bőbeszédességgel, sőt bizonyos ékesszólással igyekezett mindig csak a saját egyéniségét a legönhittebb módon előtérbe tolni. Az a szegény tapasztalatlan asszony abban a hitben lépett Divéklyval az oltár elé, hogy férje tisztességesen fog vele bánni. De visszaélt az asszony hitével, amint visszaélt a bíróság bizalmával is, mert amikor anyósán azt a súlyos testi sértést ejtette, megígérte a bíróságnak, hogy még csak fenyegetni sem fogja többé nejjét a megöléssel s a bíróság akkor szabadlábra is helyezte. Divéklynek 2000 évvel előbb kellett volna élnie, amikor az asszony rabszolgá módra teljesen alá volt rendelve férje kényének. Akkor talán büntetlenül menekült volna, ma azonban súlyosan bűnhődnie kell. Jellemző és a vádlott egyéniségén vörös fonálként vonul végig az önhittség s hogy tökéletesnek, csalhatatlannak véli magát, a mint ezt az orvosi szakvélemény is megállapítja. Az bizonyos, hogy ezt a házasságot nem az égben kötötték, mert már a nász napjaiban is a civakodás tűtötte fel fejét. Az asszony már rövid idő mulva is válni akart, de vádlott görcsösen ragaszkodott az együttéléshez. Békeltetési kísérlettel próbálkoztak, de ez, mint előrelátható volt, nem sikerült. Nem a szerelem indította vádlottat arra, hogy feleségét visszatérre bírja, hanem az az önzés, az a hatalmi vágy, amely Divékly egész természetének alapját képezi. A békeltetési kísérlet eredménytelensége érlelte meg benne az elhatározást, hogy feleségét meg fogja ölni. Ettől kezdve már drámai gyorsasággal fejlődnek az események.

Ezután az ügyész részletesen elmondja a tényállást, a gyilkosság lefolyását s részletesen, bizonyítékokkal támogatva fejtegeti a vád álláspontját, amely szerint vádlott előre megfontolt szándékkal oltotta ki neje életét, arra kéri az esküdteket, hogy Divéklyt a gyilkosság büntetében mondják ki bűnösnek.

A védőbeszéd.

Elnök: A védő urat illeti a szó.

Dr. Fried Albert védő konstatalja, hogy az ügyész a legsúlyosabb váddal, a gyilkosság vádjával illeti védencét. Ő ebben az esetben nem tudja a gyilkosság ismérveit feltalálni. Tetteből kifolyólag anyagi hasznot nem várhatott vádlott, szabadulni sem akart a feleségétől, mert hiszen szerette, ő volt az egyetlen, akit hanyagított életében szeretett. A törvény a gyilkossághoz nyugodt, higgadt, mérleget, kiszámított elhatározást követel. A gyilkos első alapgondja az az, hogy nekem kellemetlen ez az ember, ezt mindenképpen el kell tennem láb alól. Ez az értelmi pont jelen esetben nem forog fenn. A másik pont az akarat közreműködése. Divéklynek a tett végrehajtásához nem volt meg sem az értelem, sem az akarat. Csak a kedélyhangulata ragadta el. Mint a tanuvallomások, valamint az orvosi szakvélemény is igazolja Divékly általában n értelem és kötelességtudó ember volt mindig, csak családi viszonyai voltak a lehető legszerencsétlenebbek. Kérdi már most, fel lehet-e tételezni egy olyan emberről, akinek élete eddig normális lefolyású volt, hogy akit a legjobban szeretett ezen a világon, hogy azt megölje. Foglalkozik a levéllel, amelyet Divékly a végzetes tett napján a törvényszékhez intézett. Ezt a levelet is csak az utolsó pillanatok hatása alatt írta s csak akkor határozta el magát a tette. Kifejti, hogy védence nem előre megfontolt szándékkal, hanem beszámíthatatlan állapotban ölte meg nejjét. Világhírű pszichiaterek művei alapján bizonyítja, hogy vannak pillanatok, amikor a futólagos düh és felháborodás elveszi az ember gondolkozási képességét. A családi perpatvar mániákusának mondja védencét. Mikor néhány hét előtt felkereste cellájában, hogy mondja el mindazokat a körülményeket, amelyek védelmére szükségesek, ezt válaszolta: „A tulajdonképeni védelmet tessék csak rám bízni, én majd elintézem azt. Önnek ügyvéd ur ez ügyből kifolyólag csak három kötelessége lesz. Indítson anyósom ellen becsületsértési pert, mert engem betyárnak és gazembernek nevezett. Hajtsa be tőle törvény útján 20 koronás követelésemet és Graf betűszedőt jelentse fel hamis tanúzás miatt, ha kihallgatták, mert az nekem esküdőt ellenességem és megrontásomra törekszik.” Ezért mondja védencét családi ügyei mániákusának. Abban egyetért az ügyésszel, hogy Divéklynek 2000 évvel ezelőtt kellett volna élnie. Nem ebbe a világba való ember s így nem is lehet a mai törvények szerint megbüntetni. Kéri az esküdteket, hogy védencét csak a halált okozott súlyos testi sértés büntetében mondják ki bűnösnek.

Az ítélet.

A vád- és védőbeszéd elhangzása után az esküdtek visszavonultak s majdnem két órai tanácskozás után az esküdtek főnöke Kaszás Kálmán kihirdette az esküdtek határozatát, amely

az erős felindulásban elkövetett szándékos ember-tilésben mondotta ki bűnösnek a vádlottat. E verdikt alapján a királyi törvényszék Divéký Kristótot 8 évi fegyházra ítélte el. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott, a melyen folytatták a munkásbiztosításról és betegsegélyezésről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Az ülés megnyitása és a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elsőnek Kecskeméthy Ferenc szólal fel. Örömmel üdvözi a munkásbiztosításról szóló hatalmas alkotást, mint a szociális reformok első kézzelfogható eredményét. A munkásviszonyok jobbulsát és megszilárdulását várja a törvényjavaslattól s ezért elfogadja.

Szilágyi Gyula iparvédelmi szempontból is fontosnak tartja a munkásbiztosítást és betegsegélyezést. Meggyőződése szerint úgy a kézmű, mint a gyáripár fejlődésére is egészséges befolyást fog gyakorolni. Kéri azonban a kormányt, hogy a mezőgazdasági munkásokról se feledkezzen meg s részesítse őket is a törvény jótéteményeiben.

Ezután általános figyelem közepette felszólalt Szerényi József államtitkár. Először általánosságban foglalkozik a törvényjavaslattal, majd összehasonlítást tesz a külföld hasonló intézményeivel és az összehasonlítás eredményeként nyugodtan mondhatja, hogy a kötelező munkásbiztosítás a magyar iparost is olyan helyzetbe fogja juttatni, amilyenben a nagy iparos államok munkásai ma vannak. A vitában eddig elhangzott megjegyzésekre reflektál. Szilágyinak megígérheti, hogy az aggkoros rokkant-biztosítást már a közel jövőben a legszeleesebb körben a mezőgazdasági alkalmazottakra is ki fogják terjeszteni.

A szeretet, a humanitás és a demokrácia törvényének mondja a javaslatot és kéri annak elfogadását (Általános, zajos éljenzés). Most az interpellációk kerültek volna sorra, de miután az interpelláló képviselők közül egy sem volt jelen, az interpellációk benyújtását elhalasztják.

Ezután Lengyel Zoltán bejelenti mentelmi jogának megsértését azért, mert a Polónyi Gézával való ügyében már most hallgatják ki a tanukat. Kéri a mentelmi bizottságot, hogy záros határidőn belül tegye meg a megtorló lépéseket.

Grätz Gusztáv kéri a Házat, hogy az idő előrehaladottságára való tekintettel beszédét holnap mondhassa el. A Ház az engedelmet erre megadta.

Ezzel az ülés véget ért.

A király látogatásai.

Budapest, február 8. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből sürgönyzik: A király tegnap délután fel egy óraker a spanyol nagykövetség palotájában meglátogatta a most visszahívott bécsi spanyol nagykövetet, Bailen herceget és nejét. A spanyol követségről a király Lipót Salvator főherceg palotájába hajtatott, ahol meglátogatta az ott vendégként tartózkodó Mária Antónia pármái hercegnőt, akitől hosszabb időt töltött.

Jekelfalussy mint ezredtulajdonos.

Budapest, február 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Katonai körökből eredő határozott hírek szerint a király legközelebb kinevezi Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, a jelenleg Bécsben állomásozó egri 60-ik gyalogezred tulajdonosává. Az ezred eddigi tulajdonosa az elhunyt Appel báró volt.

Az angol királyi pár Párisban. Budapest, február 8. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Fallières elnök tegnap az angol királyi pár tiszteletére reggelit adott, amelyen valamennyi miniszter részt vett.

A nagybeteg Lueger.

Budapest, február 8. (A „Torontál“ ered. táv.) Legújabb bécsi jelentések szerint a beteg Lueger polgármester állapota olyan, hogy nincs remény a fölgyógyulásra. Luegernek ugyanis súlyos cukorbetegsége van, amelyhez különböző komplikációk járulnak, úgy hogy aligha lehet a beteget megmenteni.

Budapesti gabonatözsde

Budapest, 1907 február 8.

A Főszárművel hivatalos árjegyzése.

Buzza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	14.85	15.25
Pestvidéki	74	—	—	78	14.45	14.80
Bánsági	75	14	14.25	79	—	—
Bácskai	75	14.10	14.40	78	14.75	15.05
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonafajták		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig
Rozs	elsőrendű	12.90	13.10
	középmínőségű	12.75	13.80
Árpa	takarmányárú I. r.	12.90	13.20
	másodrendű	—	—
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	16.90	15.40
	középmínőségű	—	—
Tengeri	belföldi új	9.95	10.25
	román vagy bolgár	—	—
	cinquantin	—	—
Repcse	káposzta	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, február 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.) . . . 14.80 — —
 Buza (okt. 1907.) . . . 15.52 — —
 Rozs (áprilisra 1907.) . . . 13.42 — —
 Zab (áprilisra 1907.) . . . 14.78 — —
 Tengeri (májusra 1907.) . . . 10.36 — —

Nyílttér.*

MOST JELENT MEG!

FORRADALOM

SZOCIALIS REGÉNY.

IRTA: SOMFAI JÁNOS.

Kapható Nagybecskereken a kiadónál: **Pleitz Fer. Pál** könyvnyomdai műintézetében és minden könyvkereskedésben. A pompás kiállítású husz ives érdekes könyv ára füzve 4 korona, kötve 5 korona. (27—x.16)

* Az e rovat alatt közöltéket nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

□ Országos borvásár Pozsonyban. A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete“ által folyó évi március hó 23—25-én Pozsonyban rendezendő IV. orsz. borvásár iránt vásárló körökben óriási az érdeklődés. Jeltett egyesület a múlt héten küldte szét 10 000 példányban bel- és külföldi borkereskedőknek és vendéglősöknek bornyilvántartó lapjait, melyeken 120 000 hl. termelőknél heverő bor beszerzési forrása van megjelölve. Ennek alapján a bel- és külföldi vásárlói tudomást szereztek arról, hogy nálunk — főleg 6-borokban — meglehetősen nagy a készlet, kivánatos, hogyha ilyenek azután a pozsonyi borvásáron megjelennek, ott ezen borokból mintákat is találjanak. Azért minden szőlőtermelő, akinek eladó bora van, ne mulasztja el azt a pozsonyi borvásárra bejelenteni. Bejelentési határidő február 20-án jár le. Borvásári szabályzatot, bejelentő lapokat küld, mindennemű felvilágosítást nyújt a „M. Sz. O. E.“ igazgatósága (Budapest, IX., Üllői-ut 25., II., 11.).

Takarékpénztári közgyűlések.

Február 9. A „Nagybecskereki takarékpénztár“ közgyűlése.
 Február 10. A „Párdányi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 Február 10. A Nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság közgyűlése.
 Február 10. A „Pancsovai Népbank“ közgyűlése.
 Február 10. A „Magyar-íttebei közszégi hitelszövetkezet“ közgyűlése.
 Február 14. A „Lázárföldi takarékpénztár, hitel- és előlegezési szövetkezet“ közgyűlése.
 Február 14. A „Kis-zombori segély-egylet és hitelszövetkezet“ közgyűlése.

Február 16. Az „Ittebei takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
 Február 17. A „Nagyteremiai takarékpénztár“ közgyűlése.
 Február 17. Az „Antalfalvai előlegezési és hitellegylet mint szövetkezet“ közgyűlése.
 Február 24. A „B.-komszói takarékpénztár“ közgyűlése.
 Február 24. A „Beodra-karlovai takarékpénztár és előleg-szövetkezet“ közgyűlése.
 Február 24. A „Beodra-karlovai önszegélyző szövetkezet“ közgyűlése.
 Február 24. A „Jarkováci népbank részvénytársaság“ közgyűlése.
 Február 24. Az „Antalfalvai előlegezési és hitellegylet mint szövetkezet“ közgyűlése.
 Március 7. Az „Eleméri takarékpénztár, előleg- és hitelszövetkezet“ közgyűlése.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1907. évi január hó 18-tól február hó 7-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Rác Imre tulajdonát képező 500 négyszögöl szérűkertet megvette Rác József 469 korona 4 fillérért.
 Dr. Nagy Dezső tulajdonát képező 2103. öi. számú házat megvette dr. Breitschneider Ferenc 19.400 koronáért.
 Guider Antal tulajdonát képező 1607. sz. házat megvette Klazki Péter 1380 koronáért.
 Purkov Szima tulajdonát képező 600 négyszögöl szőlőt megvette Daity Drága 100 koronáért.
 Antonovits Emilia tulajdonát képező 2480. öi. sz. házat megvette Révész Vince és Rozália 3200 koronáért.
 Dr. Varady Imre tulajdonát képező 383 öi. számú házat megvették Benó testvérek 2400 koronáért.
 Kovács Sándor tulajdonát képező 113. öi. sz. házat megvette Hektor Mihály és neje Welsch Anna 4500 koronáért.
 Huszár Katalin és Teréz tulajdonát képező 535. öi. számú házat megvette Brankov Pera 800 koronáért.
 Zsemberi Pál tulajdonát képező 5 hold földet megvette Tosity Mita 4010 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1907. évi február hó 8-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.70 korona
kétszeres		6.—
rozsa		5.50
árpa		5.80
zab		6.70
kukorica		4.30
repcse		15.—
széna I.		5.—
II.		4.50
szalma I.		4.—
II.		3.—
burgonya 1 kilogr.		—8
marhahús I. 1 kilogr.		1.46
II.		1.26
borjú hús I.		2.—
II.		1.90
disznó hús I.		1.80
II.		1.70
juh hús		1.04
zsir		1.68

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

A nagyikkindai járás főszolgabrájától.

568. szám. 1907.

174—3.1

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött tiszahelyesi községi szülésznői állásra pályázatot van hirdetve.

Kik ez állást elnyerni óhajtnak, ez iránt kérvényeiket, szülésznői oklevéllel, eddigi működést igazoló bizonylattal és erkölcsi bizonylattal felszerelve folyó évi február hó 28-ig a nagyikkindai szolgabíróhoz küldjék be.

Javadalmazás a községi pénztárból évi 240 korona és szüléseknél való közreműködésért a felektől 2 korona, a nyilvánvaló szegényeknek a szülésznő ingyen köteles segélyt nyújtani.

Nagyikkinda, 1907. évi február hó 3-án.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

Karlova község előjárósága.

543. kig. szám 1907.

173—3.1

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett karlovai községi végrehajtói állásra, melynek jövedelme 800 kor. évi fizetés, pályázatot hirdetünk és felhívjuk mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket, melyben nyelvismeretük is igazolandó, folyó évi február hó 28-ig hozzánk annál is inkább benyujtsák, mert a később beérkezett kérvényeket figyelembe nem fogjuk venni.

Kelt Karlován, 1907. évi február hó 6-án.

Kovácsév,
bíró.

Bossán,
jegyző.

Meghívó.

Ezennel van szerencsénk tisztelettel tudomásra hozni, hogy becses vevőköreink többszöri felszólítása folytán

WALTER A. WOOD

kéveköto aratógépeinkről

tanfolyamot rendezünk Zombolyán,

melyre a t. gazdaközönséget ezennel tisztelettel meghívjuk.

Fenti célra sikerült Zombolyán a Kölling-szálloda nagytermét f. év február 12-től 18-ig kibérelni és kérjük, miszerint sziveskednek a mutatóanyagokkal egybekötött kezelést ismertető tanfolyamon minél nagyobb számban résztvenni.

A tanfolyam naponta 1/29—12-ig és 2—6 óráig tartatik.

Kiváló tisztelettel (176—1.1)

Clayton & Shuttleworth Ltd.

TEMESVÁR, Józsefváros, Uri-utca 1. szám.

Temesvár, 1907. február hóban.

UJ BANK - FRISS SZERENCSE!

Epen 13 korona egy nyolcad

ergo 13 forint egy negyed

február 12., 13 és 14-én

LEDERER JÓZSEF

bank- és bizományi üzletében NAGYBECSKEREK, a szerb egyházközség palotájában.

Telefon 209. Telefon 209.

830. sz. 1906.

172—1.1

Hirdetmény.

Az Újszentivánon létesítendő község-háza és jegyzői lak felépítése engedélyeztetvén, ezen munkálatok kivételének biztosítása végett az asszaltos, lakatos, üveges és mázólo munka kivételével zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik, mely munkálatok költségvetésileg 18.851 kor. 20 fillérre vannak előirányozva.

Felhívtnak mindazok, akik ezen munkálatok végrehajtására vállalkozni szándékoznak, hogy zárt ajánlataikat bezárólag az 1907. évi február hó 25. napjáig postára adva, az alulírt előjárásához küldjék be. A bezárt boríték „Ajánlat község-háza építésre” jelzettel látandó el. Csak a posta útján beérkezett ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az ajánlathoz az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenz, vagy a bántópenznek előzőleg a községi pénztárnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A beérkezendő ajánlatok Újszentiván község-házánál 1907. évi február hó 28. napján délután 2 órakor tartandó nyilvános tárgyaláson fognak felbontatni.

Feltételek, terv és költségvetés alulírt előjárásnál megtekinthetők.

Újszentiván, 1907. évi február hó 5-én.

Előjáróság.

194. sz. 1907.

161—3.3

Arverési hirdetmény.

Alulírt község előjárósága közhírre teszi, hogy Rudolfsgnad község tulajdonát képező 2 drb kiselejtezett magyarfajú bika és 2 drb kiselejtezett göndörszörű kan, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett f. év február hó 14-én d. e. 9 órakor Rudolfsgnad község-házánál eladatni fognak.

Rudolfsgnad, 1907. február hó 2.
Az előjáróság.

Egy elegáns két szobás

garçon lakás

a Ginnázium-utcában és egy

= két szobás =

udvari lakás

az Eötvös-utcában

május hó 1-től fogva kiadó.

Dr. Pollák Győző.

Pályázat.

A nagybecskereki helyőrségi élelmezési osztály pályázatot hirdet

hus-szállításra

az 1907. évi március hó 1-étől 1907. évi december hó végéig terjedő időtartamra.

Pályázatok legkésőbb február hó 10-éig adandók be. (170—2.2)

Élelmezési osztály.

A „Bégaszentgyörgyi Községi Takarékpénztár”

mint egyéni cég

1906. évi zárszámadása.

Pénzforgalom:

Bevétel: K. 1,248,340.92.

Kiadás: K. 1,237,746.66.

Vagyon.

Zármérleg.

Teher.

Pénzkészlet 1906. év végén	10594 26	Alaptőke	22157
Váltó-számla	104655	Tartalék-alap	19016 68
Jelzálogilag biztosított váltók	54957	Betét és tőkésített kamatok	248994 65
Gíró-számla	520 31	Átmeneti kamatok	1765 65
Folyó-számla	40839 58	Tiszta nyeresemény	1515 32
Értékpapír-számla	1000		
Ingatlan	2850		
Betét más pénzintézetnél	58560 01		
Beperelt követelések	17308 21		
Adósok	1692 94		
Leitár-érték	471 99		
	293449 30		293449 30

Tartozik

Nyereség- és veszteség-számla.

Követel.

Alaptőke szaporítás utáni törlesztés	3328 88	Váltó-kamatokban	12264 83
Üzleti költség	1422 83	Betéti kamatokban más pénzintézetnél	5390 27
Közterhek	1552 44	Folyó-számla kamatokban	457 66
Tisztviselők fizetése	2853 20	Különféle bevételek	2392 04
Betéti kamatok	8907 29		
Betéti kamattal	890		
Jótekonny adakozás	10		
5% leitár leírás	24 84		
Tiszta nyeresemény	1515 32		
	20504 80		20504 80

Kelt Bégaszentgyörgyön, 1906. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Schönherr Péter.

Luts József.

Piperszki Andria.

Bayer Pál.

Orsó Gáspár.

Bayer Johann.

Nikola Katity.

Jóca Boksan.

Ezen zármérleg-, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítva, a pénztár megfelelően megvizsgáltatván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetetteknek s a jelen zármérleggel, valamint a nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtak.

A felügyelő-bizottság:

Focht Nándor.

Kindl Pál, elnök.

Atya Boksan.

1. kgy. 1/1907. sz.

Ezen felolvasott, átvizsgált zárszámadás, mint helyes, egész terjedelmében elfogadtatt. Egyben ehhez elhatározott, hogy az 1515 K. 32 f. tiszta nyereseményből 151 K. 53 f. a tartalék-alaphoz csatolattik, 242 K. 45 f. a 2159. kgy. 24314/1903. sz. törvényhatósági határozatban foglalt arányosodás szerint az igazgatósági tagok és tisztviselők jutalmazására fordittatik és a maradék 1121 K. 34 f. a községi pénztárba beszállittatik s egyúttal a felelős számadóknak a felmentvény megadatik.

Kelt Bégaszentgyörgyön, a község képviselőtestületének 1907. évi január hó 29-én tartott közgyűlésében.

Orsó Gáspár, jegyző.

Schönherr Mátyás, bíró.

Hitelesítők:

Toma Bolyacz,

Luts József,

képviselőtestületi tagok.

(171—1.1)